

ASMENVARDŽIAI KALTANĖNŲ IR LABANORO PARAPIJŲ BAŽNYTINĖSE KNYGOSE, XVIII a. pab. – XIX a.

Autorė – Gražina Lisauskienė, 2017 m.

Šis straipsnis padės Kaltanėnų bei Labanoro parapijų teritorijoje gyvenantiems žmonėms sužinoti, kaip buvo užrašomi jų protėvių asmenvardžiai senosiose parapijų bažnytinėse knygose, kokios pavardės šioje teritorijoje yra seniausios, kokie vardai buvo duodami naujagimiams XVII–XIX amžiuje.

KALTANĖNŲ IR LABANORO PARAPIJŲ ASMENVARDŽIŲ DARYBA

Dabartinės Lietuvos teritorijoje pavardės formavosi XV–XVI a. (kilmingųjų asmenų) ir XVII a. (valstiečių). Taigi, rašant bažnytines knygas, vietiniai gyventojai pavardes jau turėjo. Tiesa, Kukutiškių 1700–1796 metų (į šios parapijos teritoriją ilgą laiką kaip filija įėjo Labanoro parapija) bažnytinėje knygoje¹ iki XVIII a. 3-jo dešimtmečio vidurio pavardės kartais nebuvo užrašomos. Pvz., 1723 metais, sausio mėn. 14 dieną sutuokti Steponas (Stephanus) ir Elžbieta Pašekštyčia (Elisabetha Paszekstytzia) iš Pašekščio (de Poszekscie). Liudininkai – Petras(?) (Perus) iš Vikėnų (Wikiany) ir Kazimieras Datenis (Casimirus Datenis) iš...

Kadangi bažnytinių knygų įrašai buvo daromi ne lietuvių, bet lotynų, lenkų ar rusų kalbomis, kartu su vietovardžiais buvo iškraipomi ir asmenvardžiai – pridedamos slaviškos pavardžių galūnės, pvz.: Baranowski (Baranauskas), Łapian (Lapėnas), Marcinkian (Marcinkėnas), Nemejko (Nemeika), Mickewicz (Mickevičius), Frącki (Prunskas), Gudaniec (Gudėnas), Rukszan (Rukšėnas); vardai rašomi slavišku stiliumi, pvz.: Malgorzata (Margarita), Katarzyna (Kotryna), Krzysztof (Kristupas), Jan (Jonas), Викентий (Vincentas), Онуфрий (Anupras). Todėl žemiau pateiktuose pavyzdžiuose nurodomos tiek originali (skliausteliuose), tiek atlietuvinta asmenvardžių formos.

Bėgant laikui, keičiantis bažnytinių knygų rašymo kalbai, kito ir asmenų įvardijimo būdai.

Vyrų asmenvardžiai

- 1) iki XIX a. 9-jo dešimtmečio buvo užrašomi pagal schemą „vardas + pavardė“: Christophorus Jasenas de Łamestagali (1723 m., Kukutiškių parapija), Jan Nemejko (1798 m., Kaltanėnų parapija), Thaddei Gaywelis (1797 m., Labanoro parapija);
- 2) 9-jame dešimtmetyje, mirčių registracijos įrašuose, užrašant velionio duomenis, buvo naudojama schema „vardas + tėvavardis + pavardė“ (greičiausiai, sekant rusišku papročiu asmenį įvardinti vardu ir tėvavardžiu), pvz.: Матвей Матвеевъ Баранъ (1880 m., Kaltanėnų parapija). Kitais atvejais (nurodydami sutuoktinius, vaiko tėvus, krikštatėvius ir pan.) paprastai rašydavo tik asmens vardą ir pavardę.

¹ Vilniaus Romos katalikų konsistorijos 1700–1796 m. įrašai. Kukutiškių parapijos krikštų, santuokų ir mirčių įrašai. LVIA, f.604, ap.13, b.36.

Motery asmenvardžiai

Motery asmenvardžių užrašymas buvo šiek tiek sudėtingesnis, įvairesnis:

- 1) užrašomas tik vardas, neminint pavardės (dažniausiai, įvardijant naujagimio tėvus), pvz.: Motiejus Peluritis ir Elžbieta (Mathia Pałuritis et Elisabetha, 1702 m., Kukutiškių parapija);
- 2) užrašomas vardas ir pavardė, pvz.: Zophia Undreykienie de Paszeksci (1725 m., Kukutiškių parapija); Elisabetha Puszynicia de Puszynie (1732 m., Kukutiškių parapija), Marianna Winslawowa de Silguszki (1748 m., Kukutiškių parapija), Roza Szostakowna (1798 m., Kaltanėnų parapija), Marta Turkiewiczowa (1806 m., Kaltanėnų parapija), Крыстына Шымкуновая (1878 m., Kaltanėnų parapija). Kartais, užrašant moters mergautinę pavardę, prie jos būdavo pridėdama žodžiai „iš namų“, „iš“ arba „gimusi“, taip nurodant, iš kieno namų ji kilusi. Pvz.: Catharina de domo Petkunowna (1802 m., Kaltanėnų parapija), Maryanna z Blazenow (1835 m., Kaltanėnų parapija), Уршуля урожденная Данейкіовна (1878 m., Labanoro parapija); paprastai toks asmenvardžio užrašymo būdas būdavo naudojamas, įvardijant ištekęsias naujagimio motiną ar likusią po vyro mirties našlę;
- 3) moters vardas + vyro vardas ir pavardė, pvz.: Людвика, супруга Матеуша Козакевича (1861 m., Kaltanėnų parapija); toks įvardijimo būdas kartais būdavo naudojamas, užrašant krikštamotę – ištekęsias moterį;
- 4) moters vardas + mergautinė pavardė + pavardė ištekęjus, pvz.: Cecylia z Trynkunow Trynkunowa (1846 m., Labanoro parapija); taip paprastai būdavo įvardindamos naujagimių motinos arba velionės jų mirties įrašuose;
- 5) moters vardas + tėvavardis + pavardė, pvz.: Антонина Николаевна Дашкевичева (1880 m., Kaltanėnų parapija), Розалия Михайловна Лелейво (1905 m., Labanoro parapija); taip XIX a. pab. – XX a. pr. kartais būdavo įvardijama velionė jos mirties įrašė ar netekėjusi jaunikio motina sūnaus santuokos įrašė.

Apie moters šeimyninę padėtį kartais galima būdavo spręsti iš pavardės galūnės, nors ši dažniausiai buvo slaviška:

- 1) „-ienė“ – pavyko rasti keletą moteriškų pavardžių seniausiuose XVIII a. Kukutiškių parapijos (Labanoro filija) įrašuose su šia, ir dabar naudojama, galūne, pvz.: Zophia Andreykienie de Paszekszti (1723 m.), Anna Rukszenia (1727 m.), Christina Didziapetrenie de Antołomiescie (1745 m.), Marianna Tiunaytienie de Baranowo (1745 m.), Zophia Szymkunienie de villa Pelenie (1765 m.); paprastai tai buvo krikštamotės arba velionės; deja, antroje šimtmečio pusėje ši pavardės galūnė išnyko.
- 2) „-iczie“, „-icia“, „-yczia“ – netekėjusios merginos pavardės galūnė, naudojama XVIII a. pirmoje pusėje Kukutiškių parapijos (Labanoro filija) įrašuose lenkų kalba kartu su „-owna“, bet vėliau išnykusi, pvz.: Marianna Wezyczie de łamestagali (1723 m.), Lucia Zylicia de Pazuole (1724 m.), Marianna Rukszycia de łabonary;
- 3) „-ianka“ – netekėjusios merginos pavardės galūnė, naudota XVIII a. – XIX a. pr.; pvz.: Jaciunianka (1798 m.);
- 4) „-owa“, „-ova“, „-aja“ – ištekęsios moters pavardės galūnė; pvz.: Akrayciowa (1802 m., Kaltanėnų parapija), Драгунова (1882 m., Labanoro parapija), Шостаковая (1873 m.,

Kaltanėnų parapija); retais atvejais, neapsižiūrėjus raštininkui su šia galūne būdavo parašoma mergautinė pavardė (pvz.: mažos mergaitės mirties įrašė);

- 5) „-owna“, „- овна“ – netekėjusios merginos pavardės galūnė, pvz.: Isakowna (1804 m., Kaltanėnų parapija), Zemeyciowna (1812 m., Kaltanėnų parapija), Augociowna (1805 m. Labanoro parapija);
- 6) „-owska“, „-ewska“, „-cka“, „-ska“ – pavardės galūnė, naudojama įvardinti tiek merginas, tiek moteris; pvz.: jei įrašė įvardijama velionė – dažniausiai neįmanoma nustatyti, ar ji buvo ištekėjusi, nebent šalia būdavo įvardijamas jos statusas – „mergina“, „našlė“, „...-o žmona“ ir pan.; pvz.: Kozłowska (1807 m., Labanoro parapija), Tracewska (1812 m., Kaltanėnų parapija), Krzywicka (1805 m., Kaltanėnų parapija), Laszynska (1802 m., Kaltanėnų parapija).

Vaikų asmenvardžiai

Iki 1803 metų Kaltanėnų parapijos krikšto įrašuose abiejų lyčių vaiko asmenvardis būdavo užrašomas taip: vienoje grafoje nurodomas vaiko vardas, o kitoje – pavardė (pvz.: Martinus Weykutis, Teresia Krzywicka – 1802 m.). Nuo 1803 metų krikšto įrašuose jau nurodomas tik vaiko vardas ar vardai (jei jų keletas).

Labanoro parapijos įrašuose vaiko pavardė krikšto įrašuose XIX a. pirmoje pusėje nurodoma nebuvo.

Vaikų mirties įrašuose iki XIX a. 4-jo dešimtmečio paprastai būdavo nurodomi vaiko vardas ir pavardė, nors kai kuriuose įrašuose XIX a. pradžioje galima rasti ir įrašų, kuriuose vaikas įvardijamas tik vardu (infans Georgius; infans Ewa Jusiowna – 1802 m. Kaltanėnų parapijos mirties įrašai). Vėliau visuose mirties įrašuose nurodoma: vienoje grafoje – mirusio vaiko pavardė, kitoje grafoje – vaiko vardas, gyvenamoji vieta ir pan., trečioje grafoje – tėvų vardai ir pavardė bei motinos mergautinė pavardė.

KALTANĖNŲ IR LABANORO PARAPIJŲ VARDYNAS

Kaltanėnų bei Labanoro parapijose XVIII–XIX a., kaip ir visoje dabartinės Lietuvos teritorijoje, gimimo registravimu užsiėmė tik bažnyčia. Remiantis bažnyčios mokymu, kad mirusio nekrikštyto vaiko vėlė einanti ne į dangų, visi kūdikiai po gimimo būdavo kuo skubiau (kartais net tą pačią dieną) krikštijami. Dažniausiai buvo krikštijama pirmą savaitę po gimimo, ir tik labai retais atvejais (dažniausiai kilmingųjų šeimose) – kitą mėnesį po gimimo. Naujagimiams būdavo suteikiami išimtinai krikščioniški (įtraukti į katalikų bažnyčios šventųjų sąrašus) vardai, tikintis, kad krikštijamą vaiką saugos dangiškasis globėjas. Rečiau vaikas gaudavo du vardus; šitoks vaiko įvardijimas nesietinas su tuo, ar vaikas buvo iš kilmingųjų, ar iš valstiečių šeimos. Dažniausiai tai priklausė nuo tų metų „mados“, galbūt, nuo kunigo nuomonės. Pvz.: Kaltanėnų parapijoje 1799 metais pakrikštytas 31 kūdikis; iš jų 9 dvivardžiai (8 – valstiečių ir 1 – kilmingųjų) vaikai. Tais pačiais metais Labanoro parapijoje iš 56 naujagimių po du vardus gavo 5 valstiečių vaikai, o kilmingieji visi tenkinosi vienu vardu. XIX a. pabaigoje dviem vardais kiek dažniau buvo įvardijami kilmingųjų vaikai, bet bendras tokių įvardijimų skaičius panašus.

Itin retais atvejais naujagimis gaudavo net tris vardus; pvz.: 1800-05-13 Kaltanėnų bažnyčioje pakrikštytas Antanas–Simonas–Jurgis Jencevičius iš Kaltanėnų; 1801-12-16 ten pat pakrikštytas Florijanas–Tadas–Adomas Savickis; 1798-02-24 Labanoro parapijoje pakrikštyta Rozina–Rožė–Genoefa Jalovicka iš Vidiškių. 1805-01-30 ten pat pakrikštytas kilmingasis Joachimimas–Gabrielius–Motiejus. Dažniausiai tai – kilmingųjų vaikai.

Pats vardynas tiek Kaltanėnų, tiek Labanoro parapijose nebuvo labai įmantrus. Dažnai vaiko vardas būdavo siejamas su tomis dienomis minimais šventaisiais, Dievo motinos garbei vykstančiomis iškilmėmis (Žoline, Šiline ir pan.). Būdavo atvejų, kad visi vieną dieną krikštijami berniukai ar mergaitės gaudavo tądien minimo šventojo vardą. Tokie populiarūs berniukų vardai buvo: Adomas, Antanas, Gabrielius, Juozapas, Jurgis, Justinas, Kajetonas, Kazimieras, Kristupas, Martynas, Mateušas, Pranciškus, Silvestras, Stanislovas, Vincentas, ir kt. Ši tendencija abiejose parapijose nesikeitė per visą minimą laikotarpį.

Tarp mergaičių vardų vienas populiariausių – Marijona. Greičiausiai tai lėmė faktas, kad Marijonos vardas sudarytas iš dviejų (Marijos, Dievo motinos, ir jos motinos Onos) vardų. Buvo tikimasi, kad mergaitę globos pati Dievo motina. Papročio mergaitėms duoti Marijos vardą minimu laikotarpiu abiejose parapijose nebuvo. Retkarčiais šį vardą gaudavo mergaitė iš kilmingos šeimos, dažnai tai buvo tik kaip vienas iš dviejų suteikiamų vardų (pvz., 1836 metais Kaltanėnuose pakrikštyta Julija–Marija Savicka iš kilmingos šeimos). Bet dažniausiai ir naujagimės iš kilmingų šeimų gaudavo Marijonos vardą.

Kiti populiarūs mergaičių vardai: Agota, Domicelė, Grasilda, Ieva, Juozapota, Justina, Karolina, Katarina, Konstancija, Kristina, Liucija, Ona, Petronėlė, Pranciška, Rozalija, Teklė, Viktorija ir kt.

Toliau pateikti vardynų pavyzdžiai iš archyve išlikusių abiejų parapijų bažnytinių knygų (skliausteliuose nurodytas tą vardą krikšto metu gavusių vaikų skaičius).

Labanoro parapija, 1797 metai:

- a) mergaitės –Teresė (7); Marcijona (3); Marijona (2); Agota (2); Juozapota (2); Pranciška (2); po vieną kartą duoti – Agnietė, Ieva, Jadvyga, Katarina, Kristina, Magdalena, Ona, Rachelė;
- b) berniukai – Jonas (4); Pranciškus (4); Juozapas (3); Jurgis (3); Justinas (3); Kazimieras (3); Andriejus (2); Gabrielius (2); Motiejus (2); po vieną kartą duoti – Antanas, Anupras, Baltramiejus, Blažiejus, Danielius, Simonas, Martynas, Mykolas, Paulius, Sebastijonas, Silvestras, Stanislovas, Teofilis, Tomas. Tais metais dviem vardais krikštyti 6 vaikai (5 valstiečių ir 1 kilmingų šeimų); vaikų trimis vardais nebuvo.

Labanoro parapija, 1900 metai:

- a) mergaitės – Veronika (12); Marijona (6); Elžbieta (5); Ona (5); Elena (4); Konstancija (4); Sofija (4); Uršulė (4); Emilija (3); Monika (3); Teklė (3); Anastazija (2); Antanina (2); Joana (2); Julijona (2); po vieną kartą duoti – Adelė, Aleksandra, Anelė, Donata, Eleonora, Genoefa, Jadvyga, Juozapota, Michalina, Paulina, Stanislava, Stefanija, Teofilė, Teresė, Vanda, Vilhelmina;

- b) berniukai – Juozapas (15); Antanas (9); Kazimieras (6); Pranas (5); Jonas (4); Vincentas (3); Alfonsas (2); Anupras (2); Julijonas (2); Jurgis (2); Mykolas (2); Petras (2); Stanislovas (2); po vieną kartą duoti – Adolfas, Andriejus, Boleslovas, Bronislovas, Danielius, Eduardas, Feliksas, Konstantinas, Leonas, Romualdas, Sigizmundas, Stanislovas, Vladislovas.

Kaltanėnų parapija, 1798 metai:

- a) mergaitės – Marijona (7); Kristina (4); Ona (3); Petronėlė (2); po vieną kartą duoti – Agota, Antanina, Ieva, Juozapota, Justina, Karolina, Konstancija, Liudvika, Magdalena, Marcijona, Rachelė;
- b) berniukai – Jurgis (3); po du kartus duoti – Gabriėlius, Jokūbas, Kristoforas, Pranciškus, Stanislovas; po vieną kartą duoti – Antanas, Baltramiejus, Drocharas, Dominykas, Jonas, Ladislovas, Martynas, Steponas, Vincentas. Tais metais dviem vardais krikštyti 8 vaikai (3 valstiečių ir 5 kilmingų šeimų); vaikų trimis vardais nebuvo.

Kaltanėnų parapija, 1900 metai:

- a) mergaitės – Veronika (14); Jadvyga (12); Ona (12); Marijona (11); Uršulė (5); Apolonija (4); Emilija (4); Elena (3); Stanislava (3); Teklė (3); Zofija (3); Julijona (2); Juzefa (2); Malvina (2); po vieną kartą duoti – Adelaidė, Aleksandra, Anastazija, Antanina, Bronislava, Cecilija, Domicelė, Eleonora, Filomena, Genoefa, Julija, Juzefa, Kazimira, Leonilija, Liudviga, Marija, Melanija, Michalina, Paulina, Petronėlė, Pranciška, Stefanija, Teofilė, Teresė; dvigubas vardas duotas vieną kartą (Marija–Aleksandra – valstietei naujagimei);
- b) berniukai – Juozapas (20); Jonas (11); Antanas (9); Kazimieras (4); Mykolas (4); Vincentas (4); Albinas (3); Petras (3); Stanislovas (3); Viktoras (3); Adolfas (2); Aleksandras (2); Feliksas (2); Jurgis (2); Pranas (2); Vladislovas (2); po vieną kartą duoti – Anupras, Augustinas, Benediktas, Boleslavas, Bronislovas, Edmundas, Gabriėlius, Gubertas, Ignotas, Kajetonas, Karolis, Klemensas, Leonas, Liudvikas, Povilas, Romualdas, Sigizmundas, Silvestras.

Kilmingieji, ypač nuo trečiojo XIX a. dešimtmečio, vaikams suteikdavo ir retesnius vardus, taip, matyt, norėdami išsiskirti iš prastuomenės. Krikšto metu kartais dalyvaudavo ir dvi krikštėvių poros (antroji pora buvo vadinama asistuojančia). Tokių retesnių vardų pavyzdžiai (skliausteliuose – vardo suteikimo metai):

- Kaltanėnų parapija: Agatanas (1813); Aloyzija (1801); Dionizas (1813); Drocharas (1798); Edvardas (1834); Eleonora (1802); Eufrozina (1832); Ferdinandas (1816); Fortunatas (1814); Hilarijus (1827); Hipolitas (1808); Klara (1815); Klotilda (1829); Lucijanas (1818); Otilda (1830); Robertas (1818); Romualdas (1816); Salomėja (1802); Sibilė (1836); Titas (1826); Viridiana (1832); Zacharijas (1801); Zuzana (1818);
- Labanoro parapija: Bogumila (1828); Boleslavas (1828); Dionizas (1827); Edvardas (1825); Eustachas (1803); Fortunatas (1828); Gasparas (1805); Gervazas (1811); Hilarijus (1824); Izabelė (1828); Kamilė (1820); Kleofas (1809); Ksaveras (1832); Malvina (1824); Pelagėja (1818); Reina (1804); Reksilda (1804); Scholastika (1816); Valentas (1818); Valerijonas (1806) ir kt.

Dažnai kartu su retu vardu vaikui būdavo suteikiamas ir dažniau vartojamas, pvz., 1823-03-19 Kaltanėnuose pakrikštytas Koronatas–Stanislovas–Antanas iš kilmingos šeimos.

Retkarčiais vaikui būdavo suteikiama mažybinė populiaraus vardo forma, dažniausiai kaip vienas iš dviejų vardų, pvz.: 1834 metais Labanore pakrikštyta Marcisia–Darata iš valstiečių šeimos (čia Marcisia – mažybinė vardo „Marcelė“ forma); 1812 metais Labanore pakrikštytas Marekas iš Vaivadiškių.

Itin retais atvejais vaikas buvo krikštijamas ne krikščionišku vardu. Pvz., 1898 metais Labanoro parapijos bažnyčioje pakrikštytas kūdikis vienu Algirdo (Ольгерть) vardu; jo tėvai – dvarininkai Ulčickiai iš Paisetės.

Kadangi, kaip jau minėta, bažnytinės knygos buvo rašomos lenkų, o vėliau rusų kalbomis, suslavinamos buvo ne tik pavardės, bet ir vardai. Taip knygose „Antanas“ tapo „Anton“ arba „Антоній“, „Anupras“ – „Онупрій“; „Jonas“ – „Jan“, „Янь“, arba „Ивань“, „Kristupas“ – „Krzysztof“ arba „Кржыштоф“, „Margarita“ – „Malgorzata“; „Pranciškus“ – „Franciszek“ arba „Фрацишек“; „Vincentas“ – „Викентій“ ir t.t. Todėl verčiant bažnytinius dokumentus į lietuvių kalbą, skliausteliuose asmenvardžiai ir vietovardžiai dažnai nurodomi ir originalo kalba.

KALTANĖNŲ IR LABANORO PARAPIJŲ PAVARDĖS

Šiame straipsnyje aptariamos tik katalikų bažnyčios metrikų knygose rastos pavardės, taigi nei stačiatikių ar sentikių, nei žydų pavardės aptariamos nebus.

Jau anksčiau buvo kalbėta apie tai, kad asmenvardžiai buvo lenkinami arba rusinami, todėl kartais be specialių žinių sunkiai suprantami, iškraipomi. Kartais tos pačios giminės narių pavardės skirtinguose įrašuose būdavo užrašoma skirtingai. Tokia situacija padėjo atsirasti didesnei pavardžių įvairovei. Pvz.: ta pati Reškutėnų gyventojų pavardė NEMEIKA buvo užrašoma „Nemeyko“ arba „Nomeyko“; Labanoro parapijos gyventojų pavardė PELURITIS buvo užrašomas „Pelurytis“, „Peluritis“, „Pelurtis“; Kaltanėnų parapijos gyventojų pavardė KURPIS buvo užrašoma „Kurpis“, „Kurpė“, „Kurpiukas“. Ilgainiui visi minėti variantai paplito kaip atskiros pavardės.

Kaltanėnų ir Labanoro parapijose esančias ir kažkada buvusias pavardes galima suskirstyti į tris grupes:

1. Abiejų Tautų Sandraugos gyvavimo (iki 1795 metų) laikotarpiu atsiradusios vietinių gyventojų pavardės (jos neretai būdavo išsaugojusios lietuvišką užrašymo formą);
2. XIX amžiuje minimos vietinių ir atvykusių gyventojų pavardės;
3. XX amžiuje atsiradusios naujai atvykusių gyventojų pavardės.

1. XVIII amžiuje minimos pavardės

Kaltanėnų parapija

Pirmąsias bažnytinėse knygose paminėtas vietinių gyventojų pavardes galima rasti 1798–1799 metų krikštų ir mirčių metrikų knygose:

- Akreitis (Akreytys), Anauskas (Anowski), Ankėnas (Ankian);
- Baranauskas (Baranowski), Barkauskas (Borkowski), Brazauskas (Brzozowski), Bieliauskas (Bielawski);
- Černiauskas (Czerniawski);
- Fedoravičienė (Fiedorowiczowa);
- Garla (Gorlo), Giedzys (Giedzis), Gineitis (Gineytys), Gudelaitis (Gudelaitys);
- Jaciūnaitė (Jaciunianka), Jankauskas (Jankowski), Januškevičius (Januszkiewicz), Juchnevičienė (Juchniewiczowa), Jusevičius (Jusiewicz);
- Kazakevičius (Kozakiewicz), Kybartas (Kibort), Kinduras (Kindur), Klimašauskas (Klimaszewski), Kolenda (Kolendo), Korveckis (Korwecki), Koziela (Kozielo), Krivickis (Krzywicki), Kunickis (Kunicki);
- Lapėnas (Lapian), Lašinskis (Laszynski), Lekavičius (Lechowicz), Lemkevičienė (Lemkiewiczowa), Liegus (Legus), Lisauskas (Lisowski), Lukoševičius (Lukaszewicz);
- Maluška (Maluszko), Markūnas (Markun), Martinkėnas (Marcinkian), Meidūnas (Meidun), Milašauskas (Milaszewski);
- Narubinova (Narubinowa), Nemeika (Nemeyko);
- Paškauskas (Paszkowski), Petkūnas (Petkun), Petravičius (Piotrowicz), Petronis (Petran), Pipiras (Pipiras), Prunskas (Frącki);
- Rakicka (Rakicka), Rimavičiūtė (Rymowiczowna), Rudinskis (Rudzinski);
- Sakas (Sak), Savickis (Sawicki), Skinderas (Skinder), Stepunčius (Stepunczys);
- Šalkauskas (Szałkowski), Šalna (Szolna), Šemionka (Szamionek), Šimaniukaitė (Szymaniukowna), Šimkovičius (Szymkowicz), Šimkūnas (Szymkun), Šostakas (Szostak), Šulga (Szulgo);
- Tracevskis (Tracewski), Turkevičius (Turkiewicz);
- Urbonavičius (Urbanowicz);
- Vaikutis (Weykuc), Vaitkevičius (Woytkiewicz), Varna (Warna), Valeikaitė (Woleykowna), Vasiulytė (Wasiulowna), Velička (Wieliczko), Verkevičius (Wierkiewicz), Veršelis (Werszelis);
- Zajenčkauskas (Zajęczkowski), Zinkevičius (Zinkiewicz);
- Žarnovskis (Hornowski), Žemaitis (Zemeytas), Žičkus (Zyczko), Žigas (Zygas), Žydelis (Żydelis).

Labanoro parapija

a) Kukutiškių 1700-1796 metų (į šios parapijos teritoriją ilgą laiką kaip filija įėjo Labanoro parapija) bažnytinėje knygoje galima rasti ir anksčiausiai paminėtas (vėliau tapusias Labanoro) parapijos gyventojų pavardes (skliausteliuose – asmenvardis originalo kalba ir paminėjimo metai); kai kada tos pavardės dar nėra galutinai nusistovėjęsios, todėl į sąrašą įtraukti visi rasti variantai:

- Adomauskas (Adamowski, 1730) iš Gimžiškių, Akinėnaitė (Akiniancowna, 1734) iš Paperšokšnio, Andreikienė (Undreykienie, 1725) iš Pašekščio, Augulyčia (Augulicia, 1755) iš Gimžiškių;

- Bakanėlis (Bakanelis, 1727) iš Pašekščio, Balčiūnaitė (Balczunowna, 1766) iš Pašekščio, Baranauskas (Baranowski, 1719) iš Stirnių, Barcevičiūtė (Barcewiczowna, 1744) iš Pūčkoriškių, Bartašius (Bartosz, 1706) iš Gimžiškių, Bartašiūnas (Bartuszunas, 1721) iš Pašekščio, Bartoševičius (Bartoszewicz, 1714) iš Gimžiškių, Baronienė (Baranowa, 1706) iš Gimžiškių, Bendaras (Bendar, 1781) iš Paąžuolių, Benderis (Będer, 1773) iš Paąžuolių, Bikelis (Bikielis, 1754) iš Pavyžinčio, Bikus (Bikus, 1743) iš Ažubalio, Bimba (Bimba, 1729) iš Gatakiemio, Bimbis (Bimbis, 1744) iš Labanoro, Budrėnas (Budranis, 1791) iš Blusiškių, Burokas (Burakas, 1744) iš Stirnių;
- Cylikis (Cylikis, 1727) iš Labanoro;
- Čižas (Cyz, 1754) iš Pavyžinčio;
- Dailidė (Daylidis, 1745) iš Lamėstagalio, Daubaras (Dowbar, 1730) iš Baranavo, Deveikyčia (Deweykiczie, 1711) iš Labanoro, Dičius (Dyczus, 1724) iš Paąžuolių; Didžiapetris, Didžiapetrienė (Didziapetris, Didziapetrenie, 1725) iš Antalamėstės, Doveikienė (Doweykowa, 1703) iš Antalamėstės, Dudinskis (Dudzinski, 1727) iš Labanoro;
- Eidukaitė (Eydukowna, 1754) iš Pavyžinčio;
- Gaižutis (Geyzutis, 1724) iš Grybaučiznos, Gasiulis (Gasiulis, 1784) iš Paąžuolių, Gasparauskas (Gasparawskas, 1723) iš Pašekščio, Gasparyčia (Gaspericzie, 1708) iš Trinkūnų, Genys (Gienis, 1727) iš Paąžuolių, Goda (Gada, 1730) iš Gimžiškių, Godienė (Godenia, 1728) iš Labanoro, Grigalka (Grygalka, 1729) iš Paąžuolių, Grigalkaitė (Grygalkowna, 1729) iš Paąžuolių, Grigelis (Grygialis, 1727) iš Paąžuolių, Grigėnaitė (Gryganowna, 1727) iš Paąžuolių, Grigulyčia (Grygulcia, 1724) iš Paąžuolių, Gudonis (Gudanis, 1725) iš Antalamėstės, Gulbinkis (Gulbinski, 1741) iš Budriškių, Gurgyčia (Gurgiczie, 1761) iš Labanoro;
- Ivanovičiūtė (Iwanowoczowna, 1765) iš Labanoro;
- Janušis (Januszys, 1729) iš Gimžiškių, Jasėnas (Jasenas, 1723) iš Lamėstagalio, Jasėnyčia (Jasieniczia, 1721) iš Lamėstagalio, Jusyčia (Jusiczia, 1725) iš Palakajo;
- Kalninis (Kalninis, 1725) iš Pašekščio, Kaulyčia (Kaulicia, 1727) iš Gatakiemio, Kaušylienė (Kawszyłowa) iš Lamėsto, Kazlauskas (Kozłowski, 1725) iš Baranavo, Kybartas (Kibert, 1774) iš Gribaučiškių, Klovas (Klowas, 1745) iš Silguškio, Klovinis (Klowinis, 1721) iš Pašekščio, Kovalis (Kowalis, 1753) iš Pašekščio, Kraujelis (Kraywelis, 1732) iš Kraujelių, Kuliešienė (Kuleszowa, 1727) iš Labanoro;
- Lekavičius (Lechowicz, 1765) iš Plaučiškių, Lilevičius (Lilewicz, 1761) iš Gimžiškių, Linkelis (Linkalis, 1732) iš Pavyžinčio, Lizėnienė (Lizianowa, 1728) iš Gimžiškių, Lipinska (Lipinska, 1744) iš Kraujelių, Lyzynia (Lyzynia, 1727) iš Gimžiškių;
- Mačionis (Maczionis, 1773) iš Gimžiškių, Masiulis (Masiulis, 1712) iš Gimžiškių, Misevičius (Mifsiewiczzius, 1725) iš Labanoro;
- Pakalnyčia (Pakalnicia, 1734) iš Pakalnių, Pakulnis (Pakulnis, 1732) iš Pašekščio, Papirtyčia (Papirticia, 1730) iš Papierčių, Pasienienė (Pafienienie, 1747) iš Lamėsto, Pašekštėnas (Paszekszczenas, 1725) iš Pašekščio, Paukstaitė (Paukstowna, 1735) iš Labanoro, Pelekauskas (Pełekowski, 1745) iš Kraujelių, Pelėda arba Paužuolis (Peleda alias Puzolis, 1729) iš Labanoro, Peluritis (Paluritis, 1702) iš Pašekščio;

- Radzevičius (Rodziewicz, 1764) iš Vilkokalnio, Radžiūnas (Radziunas, 1729) iš Gatakiemio, Rauba (Rauba, 1764) iš Joniškės, Rava (Rawo, 1774) iš Šnieriškių, Ryliškis (Riliszkis, 1724) iš Laméstogalio, Romanas (Roman, 1725) iš Pašekščio, Rukšėnas (Rukszenas, 1727) iš Labanoro, Rukšyčia (Rukszycia, 1725) iš Labanoro, Ruzgienė (Ruzgowna, 1778) iš Pavyžinčio;
- Saulis (Saulis, 1741) iš Paisetės, Stasiūnas (Stasiunas, 1727) iš Pagaluonio, Staškelis, Staškelyčia (Staszkieło, Staszkielicia, 1732) iš Palakajo, Steponavičius (Stefanowicz, 1714) iš Vaivadiškių, Steponėnas (Steponenas, 1700) iš Vaivadiškių, Strolienė (Stralowa, 1746) iš Labanoro, Stundžia (Stunza, 1762) iš Labanoro;
- Šaniauskas (Szaniawski, 1727) iš Paąžuolių, Šeibakaitė (Szeybakowna, 1754) iš Šnieriškių, Šilininkas (Szylinikas, 1760) iš Pavyžinčio, Šimkūnas (Szymkunas, 1762) iš Gatakiemio, Šinkūnas (Szynkunas, 1732) iš Gatakiemio, Štaras (Sztaras, 1792) iš Antalamėstės, Šutinis (Szutinis, 1743) iš Antalamėstės;
- Tijūnaitienė (Tiunaytienie, 1745) iš Baranavo, Tijūnaitis (Tiwunaytis, 1731) iš Baranavo, Tinda (Tynda, 1721) iš Antalamėstės, Tyndzia (Tyndzia, 1716) iš Antalamėstės, Titilka (Titilka, 1727) iš Labanoro, Trinkūnas (Trinkunas, 1702) iš Pašekščio, Tūbyčia (Tubicia, 1725) iš Vaivadiškių, Turkienė (Turkowa, 1723) iš Pašekščio;
- Umbrasas (Umbrasas, 1732) iš Geniakalnio, Urbonavičius (Urbanowocz, 1721) iš Gatakiemio;
- Vaiciukėnas (Wayciukienas, 1709) iš Gimžiškių, Valentinavičiūtė (Wołantinewiczowna, 1727) iš Pakalnių, Valiulėnas (Walulenas, 1728) iš Labanoro, Valys (Walis, 1714) Gimžiškių, Valiušis (Walufzys, 1770) iš Gimžiškių, Vasiliauskas (Wasilewski, 1764) iš Labanoro, Vederyčia (Wedericia, 1725) iš Pavyžinčio, Verikyčia (Werykiczie, 1747) iš Labanoro, Vėžyčia (Wezycie, 1723) iš Laméstagalio, Vokietis (Wakietis, 1725) iš Stirnių, Vidžiūnyčia (Widziuniczia, 1711) iš Gatakiemio, Vilkelis (Wilkielicia, 1724) iš Pašekščio, Vilūnas (Wilunas, 1727) iš Ažubalio, Vingryčia (Wingrycia, 1732) iš Pašekščio, Vinslavienė (Winsławowa, 1748) iš Silguškio, Viškeliene (Wiszkielowa, 1725) iš Labanoro, Viškelis (Wiszkielis, 1725) iš Labanoro, Vyskupienė (Wyskupowa, 1748) iš Mundūnų;
- Zitikis (Zytykis, 1723) iš Labanoro;
- Žičkauskas (Zyczkowski, 1765) iš Baranavo, Žiedrys (Zedrys, 1727) iš Gatakiemio, Žiegždrienė (Zekzdrenia, 1727) iš Gatakiemio, Žilyčia (Zylicia, 1724) iš Paąžuolių;

b) 1797–1799 metų katalikų bažnytinėse metrikų knygose minimos ir šios pavardės:

- Alekna (Alekna), Andreikėnas (Andreykanus);
- Baginska (Baginska), Bakanienė (Bakanowa), Bankauskas (Bankowski), Barkauskas (Borkowski), Bartaškienė (Bartoszkowa), Bartoška (Bartoszka), Basikauskas (Basikowski), Batraniecas (Batraniec), Bubėnienė (Bubenowa), Bubinas (Bubinus), Bučiauskas (Buczewski), Budrys (Budrys);
- Dacevičius (Dacewicz);
- Eidietis (Eydietis), Elijaševskis (Eliaszewski);
- Gaidamavičius (Gaydamowicz), Gaivelis (Gaywelis), Gedzius (Giedzius), Gimžauskas (Gimzewski), Gylys (Gilis), Greckas (Grecki), Greitavičius (Greytowicz), Grinius (Grinis arba Grynius);

- Ilgevičius (Ilgiewicz), Ilgytė (Ilgowna);
- Jackevičius (Jackiewicz), Jalovickis (Jalowicki);
- Kaminskaitė (Kaminska), Kelbauskas (Kiełbowski), Kilbauskienė (Kiłbowska), Kimbaras (Kimbar), Klimanskis (Klimanski), Klimas (Klimas), Kučinskis (Kuczynski), Kučinskaitė (Kuczynska), Kulvinskis (Kulwinski), Kunčiūnas (Kuncziunas);
- Lašinskienė (Laszynska), Lazauskas (Lazowski), Lešinskis (Leszynski), Lipeika (Lipeyko);
- Maigys (Maygis), Makevičius (Makiewicz), Markauskas (Markowski);
- Nosevičius (Nosewicz);
- Pelakauskas (Pelakowski), Petkevičius (Pietkiewicz), Petrakauskas (Petrakowski), Petravičius (Piotrowicz), Poliejūtė (Polejowna), Pušynas (Puszynas);
- Raškevičienė (Raszkiewiczowa), Revkovskis (Rewkowski), Rimkevičius (Rimkiewicz), Rimševičus (Rymszewicz), Rubikis (Rubikis), Rudkauskas (Rudkowski), Rudzinskis (Rudzinski);
- Stankevičius (Stankiewicz), Strolia (Strzala);
- Šalčiūnas (Szalciunas), Šeikis (Szekis);
- Tumalavičius (Tumalowicz);
- Vaikevičius (Woykiewicz), Vaitkevičius (Woytkiewicz), Valiukas (Walukas), Valiulis (Walulis), Verikas (Weryk), Verikauskas (Werykowski), Vinslavas (Winslaw);
- Zavacka (Zawadska);
- Žiegždra (Zegzdra), Žitkauskas (Zytkowski), Žitikis (Zytykis).

Kaip vienas įdomesnių pavardžių galima būtų paminėti Peluričio (Peluryčio) iš Labanoro parapijos ir Šemionkos (pastaroji Lietuvoje jau išnykusi) iš Kaltanėnų parapijos pavardes.

Pavardė „Peluritis“ yra kilusi iš suomių kalbos (peluri – lošėjas) ir reiškia azartinių žaidimų žaidėją. Kaip šis žodis atkeliavo į Labanoro (vėliau ir į Kukutiškių bei Utenos) apylinkes, neaišku. Anksčiausiai, 1702 metais, minimas Andriaus Peluričio, Motiejaus ir Elžbietos Peluričių iš Pašekščio, sūnaus gimimas. Pradžioje asmenys šia pavarde gyveno Pašekštyje, po to Labanoro miestelyje, dar vėliau dalis šeimų apsigyveno Kukutiškių parapijoje (Rudokiškis, Griniškis), taip pat Utenos krašte. Šios giminės atstovai pasižymėjo dideliais meniniais gabumais, buvo puikūs muzikantai, dainininkai, pokštininkai. Žinomiausi asmenys: 1895 m. Griniškyje gimęs muzikantas ir medžio drožėjas, garsus pokštininkas Albertas Peluritis; 1896 m. Raudoniškyje gimęs, vėliau gyvenęs Spitrėnuose, Kazys Peluritis, kariavęs I-jame Pasauliniame kare, lietuvių tautinėse dalyse, vėliau veikęs Lietuvių Karių Sąjungoje; 1938 m. Spitrėnuose gimė Kazio sūnus, baletu šokėjas Pranas Peluritis (baigęs Leningrado choreografijos mokyklą).

Skaudi istorija, susijusi su šia pavarde, įvyko Tauragnų valsčiuje, Antabaltės kaime. Ją papasakojo Utenos valsčiuje, Antabaltės kaime 1935 metais gimęs Stanislovas Kurpis, iš savo mamos Teklės Leleivaitės – Kurpienės išgirdęs nelaimingą savo senelio meilės istoriją. 1884 metais turtingo ūkininko, garsaus apylinkėse medžio meistro Stanislovo Leleivos sūnus Viktoras, jau sulaukęs 38 metų, nusprendė vesti 17 metų už save jaunesnę Grasildą Peluritytę, kilusią iš Griniškio; ji buvo reto grožio tamsiaplaukė mergina, puikiai dainavo ir šoko, mokėjo groti. Merginai trūko tik dviejų dalykų – kilmės ir turtų. Įtūžęs tėvas prakeikė nepaklusnų sūnų, atėmė

iš jo beveik visą palikimą ir atidavė jį kitiems savo vaikams. Regis, jie nesusitaikė iki pat tėvo mirties. Deja, Leleivos pavardė kaime išnyko, ir dėl to patyliukais buvo kaltinamas minėtas giminės prakeikimas.

Kita įdomi pavardė – Šemionka. Ši pavardė žinoma dabartinėje Ukrainos (buvusioje LDK) teritorijoje. Tačiau, ar Kaltanėnų parapijoje ji yra atvežtinė, ar vietinės kilmės, neaišku, nes apylinkėse dažnos panašios pavardės: Semėnas, Šimėnas (ir minėtos giminės kai kuriuose metrikų įrašuose pasitaikė kitokie pavardės variantai – „Krzysztof Szamian“, 1828 m.). Anksčiausias žinomas įrašas su šia pavarde – 1798-08-19 Kaltanėnų bažnyčioje pakrikštyta Marijona Šemionkaitė (Marianna Szamionkowna). Jos tėvai Andriejus Šemionka (Andrzej Szamionka) ir Elena Bartoševičiūtė (Helena Bartoszewicz) iš Kurniškės.

Iš 1795 metų gyventojų surašymo matyti, kad Andriejaus tėvas buvo Kazimieras (Kazimierz Szamianka), o šio tėvas – Vasilis (Wasil). „Vasilis“ nei karto Kaltanėnų bažnytinėse knygosose nerastas vardas, taigi, šis asmuo galėjo būti atvykęs iš buvusių LDK teritorijų (vėliau sulietuvėjęs).

1. Andriejus (1775-1835)	– Marijona (g. 1798 m.)
– Elžbieta (1800-1802)
– Martynas (1806-1871)
Kazimieras Šemionka(g. 1755 m.)	– Ona (g. 1804)
– Valentina (g. 1824)
2.Vasilis (Wasil) (g. 1778 m.)	– žinomas tik iš 1795 metų surašymo
3. Mikalojus (1782-18...)	– Kristupas (1804-1872)
– Ona
– Ieva (g. 1810 m.)

Kad Šemionkos vadino save lietuviais, matyti iš dokumento, kuriame minima priešpaskutinė šios pavardės turėtoja Marijona Šemionkaitė (Marja Szamianko). 1922 metais Švenčionėliuose Marijona padavė prašymą, norėdama gauti leidimą čia gyventi. Anketoje, nors ją pildė lenkų administracija, ji nurodė save esant lietuve, katalike. Vėliau ji, tapusi Radzevičiene, apsigyveno Vilniuje. 1942 metų gyventojų surašyme ji su vyru taip pat įvardija save kaip lietuvius. Marijona Šemionko – Radzevičienė augino 1922 metais (iki santuokos) gimusį sūnų Joną Šemionką, kuris 2-jo Pasaulinio karo metais vokiečių buvo išvežtas į Vokietiją ir greičiausiai dingo. Tai paskutinis archyvuose rastas šios iš Kaltanėnų parapijos kilusios pavardės paminėjimas.

2. XIX amžiuje minimos pavardės

Kadangi nemaža dalis valstiečių savo žemės neturėjo, jie buvo priversti glaustis pasiturinčių žmonių sodybose ir gyventi ten kamininko teisėmis. Tokia padėtis lėmė nemažą žmonių migraciją tarp kaimų, parapijų. Kartais į nuotakos tėviškę atsikeldavo gyventi žentas, kuris atsinešdavo ir savo pavardę.

2-je XIX a. pusėje Kaltanėnų parapijoje pasirodė ir naujų gyventojų (tiek valstiečių, tiek kilmingųjų) iš Prūsijos. Pvz.: 1879 m. pakrikštyta Marija Alvinaitė, kurios tėvai – Prūsijos dvarininkai (Прусско подданных дворянь) Augustas ir Joana (Zeidlerytė) Alvinai (Аугуста и Иоанны уржд. Зейдлеровъ Альвиновъ). Atvykėliai iš Prūsijos (keletas šeimų) apsigyveno Švenčionėliuose. Taip metrikų knygų įrašuose atsirasdavo vis naujų pavardžių.

XIX amžiuje pradėtas minėti pavardes galima rasti parapijų gyventojų surašymo medžiagoje. Yra išlikę keletas dokumentų, kuriuose vietos katalikų bažnyčios klebonai registruoja visus velykinės išpažinties einančius gyventojus.

Kaltanėnų parapija

Žemiau pateiktos XIX amžiuje šioje parapijoje atsiradusios pavardės, remiantis Kaltanėnų parapijos Romos katalikų sąrašu², kurį 1836 metais sudarė kun. B. Bartoševičius:

- Aidukas (Hoiduk), Antanavičius (Antonowicz);
- Babrauskienė (Bobrowska), Bagdonavičius (Bohdanowicz), Bankauskas (Bonkowfki), Barštienė (Borszczowa), Bileišis (Bileyszys), Bimba (Bimbo), Brazauskas (Brzozowfki), Bulka (Bulko), Burba (Burbo);
- Cijūnėlis (Cyunelis);
- Čėponis (Czėpan), Čirikavičius (Czyrykowicz);
- Danišauskas (Daniszewfki), Daubaras (Dowbar), Drabavičius (Drobowicz), Dubeckis (Dubecki), Dubonis (Duboniec);
- Gasys (Gasis), Gecevičius (Gecewicz), Giedraitis (Giedroyc), Gracevičius (Gracewicz), Grigėnas (Grygenas), Gudelis (Gudelis), Guiskis (Guyski);
- Hanovskis (Hanowski), Holinska (Holynfka), Horaimas (Horaim);
- Jačnikas (Jacznik), Jakštas (Jaksztas), Jakutis (Jakutis), Juodvalkis (Jodowalkis), Jauniškienė (Jawniszkiowa), Juodelė (Jodeła), Jusys (Jusis), Juzefovičius (Juzefowicz);
- Kaminskis (Kaminfki), Karveckis (Karwecki), Kavaliauskas (Kowalewfki), Kelpšienė (Kełpszyna), Kibartavičius (Kibortowicz), Kiela (Kiela), Kirdeika (Kirdeyko), Korveckis (Korwecki), Kosinskis (Kosinfki), Kosteckis (Kostecki), Kryčelė (Krzyczala), Kukėnas (Kukienas), Kuksenavičius (Kuksenowicz), Kulakauskienė (Kulakowfka), Kuprienė (Kuprowa);
- Labutis (Łabuc), Laurinavičius (Ławrynowicz), Łauskas (Łozowski);
- Maciulevičius (Maciulewicz), Mackevičienė (Mackiewiczowa), Marcinkevičienė (Marcinkiewiczowa), Marcinkėnas (Marcinkenas), Markauskas (Markowski), Matkevičius (Matkiewicz), Matusevičius (Matusewicz), Michnevičius (Michniewicz), Miečelis (Mieczalis), Mikalauskas (Michalowski), Mikuckis (Mikucki), Murauskas (Murawfki);
- Narkauskas (Narkowski), Niechvedovičius – Lauckis (Niechwiedowicz Ławcky), Nomeika (Nomeyko);
- Obskis (Obski), Okminskis (Okminfki);
- Pacovskis (Pacowski), Paužuolienė (Pawzelowa), Pelikša (Peliksza), Petrėnas (Petrenas), Pratinckis (Prątnicki);

² Kaltanėnų parapijos 1836 m. katalikų sąrašas. Bažnyčių archyvų informacijos sistema BARIS.
<http://www.kf.vu.lt/baris/Kaltanenai.html>

- Revkauskienė (Rewkowjka), Rimšelis (Rymszelis);
- Samulkevičius (Samulkiewicz), Stupovičius (Stupowicz);
- Šablovskis (Szabłowjki), Šadzenis (Szadzianis), Šafa (Szafa), Šklenikas (Szklenik), Švareckis (Szwarecki);
- Taraškevičius (Taraszkiewicz), Trabutis (Trabuc);
- Ulevičius (Hulewicz), Urbonas (Urban), Uzėla (Uzieło);
- Vainauskas (Woynowjki), Vaisieta (Woysiatt), Vaiškūnas (Woyszkun), Vaitalavičius (Waytalowicz), Vaitiekauskienė (Woyciechowjka), Valkovickis (Walkowicki), Volčackis (Wolczacki), Voroneckis (Woronecki);
- Zabarauskas (Zaborowjki), Zaleskis (Zaleski), Zambricka (Zambrycka), Zanteras (Zanter), Zemenauskas (Ziemienowjki), Zemnickienė (Ziemnicka), Zenkevičius (Zienkiewicz);
- Žilys (Zylis), Žuromskienė (Zuromjka), Žvirblis (Zwirblis).

Labanoro parapija

Žemiau pateiktos XIX amžiuje šioje parapijoje atsiradusios pavardės, remiantis 1858 metais Labanoro klebono kun. Volskio 1858 metais sudarytu parapijos katalikų sąrašu³:

- Antanavičienė (Антоновичова);
- Bagdžiūnas (Багдзюнь), Balčiūnas (Бальцюнась), Barčys (Барчись), Beganskis (Бьганскій), Bikelis (Бикълись), Biliūnas (Билюнась), Bitkauskas (Битковскій), Vyliniskis (Былинскій), Brazauskas (Бржозовскій), Burba (Бурба);
- Chaleckis (Халъцкіи), Chryščiničius (Хрыщиничъ);
- Čerulis (Чепулись), Černiauskas (Чарнявскій), Čipinis (Чипинись);
- Daneikienė (Данейкіова), Daškevičius (Дашкъвичъ), Daunys (Давнись), Davidsonas (Давидсонъ), Deveika (Девейка), Deveikis (Девейкись), Dragūnas (Драгунась), Dvorakovskis (Двораковскій);
- Eismontas (Эйсмонтъ);
- Filipavičius (Филиповичъ);
- Gaidienė (Гайдзіова), Galiauskienė (Голевска), Giruckis (Гируцкій), Godliauskas (Годлевскій), Grabauskas (Грабовскій), Granickis (Границкій), Gražys (Гражись), Grigaravičius (Григоровичъ), Grincevičienė (Грынцевичова), Grinius (Грынюсь), Guobys (Гобись), Gurklis (Гурклись), Guščiova (Гущова);
- Ivanauskas (Ивановскій);
- Jakutis (Якутись), Jančiūgas (Янчуро), Jauniškis (Явнишкись), Jurkienė (Юркова), Jusys (Юсись), Juzelskis (Юзельскій);
- Karveckis (Карвецкій), Kirkis (Киркись), Kosciukevičius (Косцюкъвичъ), Kosteckis (Костецкій), Krečkovskis (Кржечковскій), Kuklėnas (Кукляньць), Kulieša (Кулеша), Kunigėnas (Кунигяньць);
- Lesnickienė (Лъсницка), Leščinskis (Лъщынскій), Limanauskas (Лимановскій), Lunys (Лунись);

³ Labanoro parapijos 1858 m. katalikų sąrašas. Bažnyčių archyvų informacijos sistema BARIS.
<http://www.kf.vu.lt/baris/Svencionys.html>

- Maciulevičius (Мацюлевичъ), Marcinkevičius (Марцинкѣвичъ), Marcinkėnienė (Марцинкянцова), Maslauskas (Масловскій), Meidus (Мейдусъ), Meigys (Мейгисъ), Misiūnas (Мисюнасъ);
- Nalipavičienė (Налиповичова), Navrudskis (Наврүцкій), Nevedomskis (Нѣвѣдомскій), Noreikis (Нарейкисъ);
- Papinigis (Папинигисъ), Paškevičius (Пашкевичъ), Paukštienė (Поукштова), Pelėda (Пеледа), Pelurtis (Пелуртисъ), Polita (Полита), Pumputis (Пумпутисъ);
- Romankovskis (Романковскій), Rudzinskis (Рүдзинскій);
- Sabaliauskas (Соболевскій), Sažinis (Шажинисъ), Sėža (Сежа), Sinkevičius (Синкѣвичъ), Snukiškis (Снүкишкисъ), Stachauskas (Стаховскій), Strakšys (Стракшисъ), Stukas (Стукасъ), Surgautas (Сүрговтъ), Sventickienė (Свенцицка);
- Šalna (Шолна), Šerėnas (Шаранъ), Šilkinis (Шылькинисъ), Šimkevičius (Шымкѣвичъ);
- Tamašauskas (Томашевскій), Tarvydavičius (Тарвидовичъ), Treinys (Трейнисъ), Tutinas (Тутинасъ);
- Ulčickis (Ульчыцкій), Urbonas (Урбонасъ);
- Vainauskas (Войновскій), Vaiškūnienė (Вейшкунова), Valiulevičius (Валюлевичъ), Vasiulis (Васюлисъ), Vaškelis (Вашкѣль), Vedrickis (Ведрыцкій), Vidžiūnas (Видзюнасъ), Vinciuonas (Винцюнь), Vyšniauskas (Вишнѣвскій), Vyžinienė (Вижиніова), Voleika (Волейко), Vrubliauskas (Врублевскіи);
- Zarembienė (Зарембова), Zimblevičius (Зъмблевичъ), Zlatkauskas (Злотковскій);
- Žakevičius (Жакѣвичъ), Žarnovskis (Žarnovskis), Žėla(Жела), Žiezdris (Жѣздрисъ).

Šis pavardžių sąrašas nėra išsamus, nes neapima XIX amžiaus pabaigos; dėl gyventojų migracijos abiejose parapijose atsirado naujų pavardžių.

3. XX amžiuje minimos pavardės

Apie jas plačiau nekalbėsime. Tačiau ieškant kokios nors konkrečios pavardės, reikia turėti omenyje keletą dalykų:

- a) sąraše minimos pavardės XIX amžiuje priklausė Kaltanėnų ir Labanoro parapijų gyventojams. Tačiau dalis abiejų parapijų kaimų XX amžiuje perėjo kitų parapijų žinion, susikūrė naujos parapijos (Saldutiškio, Švenčionėlių ir kt.);
- b) vykstant natūraliems procesams (išvykus ar išmirus gyventojams, šeimoje nesulaukus vaikų arba sulaukus tik mergaičių), kai kurios pavardės abiejų parapijų teritorijoje jau nebesutinkamos;
- c) sovietiniu laikotarpiu ypač suaktyvėjo gyventojų migracija (iš kitur atvykdavo darbuotis nauji specialistai , gyventojai kėlėsi į stambesnes gyvenvietes ir pan.).

Visi šie veiksniai įtakojo žymius Kaltanėnų ir Labanoro gyventojų pavardžių sąrašo pasikeitimus.